

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут філології

кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

(О.Б.Жильцов)

« _____ » 2020 р.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича практика зі спеціалізації без відриву від навчання

для студентів 4-го курсу

спеціальності	035 Філологія
освітнього рівня	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми	035.04.01 Мова і література (англійська)
спеціалізації	035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)
додаткової спеціалізації	друга іноземна мова (німецька)

Київ – 2020

Розробники: Сажко Діля Антоїана, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Інституту філології

Протокол від 28.01.2020 р. № 8

Секретар [підпис] (ПІБ) Вурадійчук Т. А.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від 26.12.2019 р. № 5

Завідувач кафедри [підпис] (І.Р. Буніятова)

Програму практики погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) 035.04.01 Мова і література (англійська) _____.2020р.

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)

[підпис] (Якуба В.В.)

Програму практики перевірено

_____.20__р.

Заступник директора [підпис] (Л. І. Залес)

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол №__

1. Опис практики

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	заочна
Вид практики	виробнича / зі спеціалізації, безвідривна /	
Мова викладання, навчання та оцінювання	німецька/ українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4.5/135	
Курс	4	
Семестр	7,8	
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів / годин (педагог. практика)	3/90	
Обсяг кредитів / годин (філолог. практика)	1.5/45	
Обсяг годин, в тому числі:	135	
Аудиторні	-	
Модульний контроль	-	
Тривалість у тижнях:		
Семестр 7 (педагогічна)	безвідривна	
Семестр 8 (філологічна)	безвідривна	
Самостійна робота	-	
Форма семестрового контролю (8 семестр)	залік	

2. Бази практики

1. Спеціалізована школа № 14 ім. С.Ф. Грушевського (м. Київ, вул. Макіївська, 5).
2. Спеціалізована школа № 239 з поглибленим вивченням німецької мови (м. Київ, просп. Оболонський, 16-Д).
3. Лінгвістичний центр германських мов. Київський університет імені Бориса Грінченка.
4. Центр перекладу. Київський університет імені Бориса Грінченка.

3. Мета та завдання практики

Практика зі спеціалізації для студентів 4-го курсу містить два компоненти: *педагогічну та філологічну (перекладацьку) практику*. **Метою педагогічної практики** є формування у студентів компетентності здійснювати навчально-виховний процес з іноземної мови у середніх закладах освіти; розв'язувати складні спеціалізовані фахові завдання та практичні проблеми на основі застосування теорій та методів відповідних наук у взаємозв'язку; удосконалювати у них на базі одержаних знань основ методичної теорії навчання іноземних мов професійних навичок та умінь для вирішення конкретних методичних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо

застосовувати в практичній діяльності інноваційні технології. В результаті проходження педагогічної практики у студентів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння вчителя іноземної мови, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної (класної та позакласної) й дослідницької.

Мета філологічної практики – формування у студентів перекладацької компетентності, яка передбачає володіння термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами німецької мови та уміння виконувати різні види перекладу; здатність визначати текстуальні риси у різних сферах комунікації та здійснювати мовне посередництво як в усній, так і в письмовій формі; володіння комп'ютерними технологіям та електронними словниками; вміння критично оцінювати знайдену інформацію; здатність мобілізувати компетентності, отримані зі своєї основної спеціальності і суміжних дисциплін, і успішно застосовувати їх в процесі перекладу професійно орієнтованих текстів.

Завдання педагогічної практики:

Завдання педагогічної практики студентів визначено таким чином:

- здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності;
- здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою;
- здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості;
- уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях при здійсненні навчальної діяльності;
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, уміння ефективно планувати й розподіляти свій час;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність проведення методичних досліджень на належному рівні;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, які виникають у навчальному процесі;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;
- здатність адаптуватися до нових ситуацій та генерувати нові ідеї;

- здатність працювати в команді та автономно;
- формування лідерських якостей;
- толерантність, увага до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн;
- здатність вивчати рівень сформованості мовленнєвих навичок та умінь учнів, їх ставлення до предмета “іноземна мова”, їх пізнавальних здібностей;
- уміння проводити методичний аналіз та добирати навчальний матеріал і засоби унаочнення, виходячи з поставлених завдань;
- здатність визначати та реалізувати конкретні цілі та завдання навчально-виховного процесу з урахуванням етапу навчання;
- здатність вибирати та використовувати ефективні прийоми і методи навчання та контролю за пізнавальною діяльністю учнів;
- уміння встановлювати та підтримувати засобами іноземної мови різноманітні мовленнєві контакти з учнями;
- уміння використовувати свій іншомовний досвід та адаптувати його до рівня вимог програми, можливостей і загального розвитку учнів;
- уміння аналізувати та узагальнювати передовий досвід викладання іноземних мов.

Завдання філологічної практики визначаються як:

- здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацювати фахову літературу іноземною мовою;
- здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у процесі спілкування німецькою мовою або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;
- здатність визначати та розв’язувати складні комунікативні задачі і проблеми, приймати відповідні аналітичні рішення у сфері іноземної мови;
- здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості;
- уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях;
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, уміння ефективно планувати й розподіляти свій час.
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність проведення філологічних досліджень на належному рівні;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

— навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;

– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

Під час педагогічної та філологічної практики у студентів удосконалюються такі **фахові компетентності**:

– **філологічна компетентність**: здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах, володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;

– **психолого-педагогічна компетентність**: володіння знаннями щодо закономірностей розвитку людини, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уваги, почуттів і психічних якостей особистості;

– **методична компетентність**: володіння лінгво-дидактичними вміннями, необхідними для ефективної роботи в освітніх закладах;

– **проектна компетентність**: здатність планувати, організовувати, здійснювати і презентувати навчальні проекти німецькою мовою;

– **науково-дослідна компетентність**: здатність планувати, організовувати і здійснювати теоретичне наукове дослідження та ефективно презентувати його результати, беручи участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі методики навчання іноземних мов та філології;

– **фонетична мовна компетентність**: володіння сформованими фонетичними навичками, нормативною вимовою, інтонаційними моделями німецької мови;

– **лексична мовна компетентність**: володіння лексичними, мовними знаннями і навичками; знання семантики, системи форм слова, словотворчої структури і можливості сполучення, способів словотвору, лексичної полісемії, лексичної антонімії, лексико-семантичних полів, особливостей фразеології;

– **граматична мовна компетентність**: володіння граматичними мовними знаннями і навичками, знання граматичних категорій, форм і функцій слів, володіння відповідними граматичними структурами німецької мови;

– **орфографічна мовна компетентність**: володіння орфографічними мовними знаннями, знання правил орфографії і їх адекватне використання;

– **усна мовленнєва компетентність**: знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження

комунікативної інтенції; уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних комунікативних ситуацій з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату;

– **писемна мовленнєва компетентність:** знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності; уміння створювати текст певного типу (лист читача, офіційний лист, рецензія, коментар) обсягом 150-200 слів; володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату;

– **мовленнєва компетентність в аудіюванні:** уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти та відповідним чином реагувати; знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції;

– **мовленнєва компетентність у читанні:** знання тематичної лексики, засобів вираження структурної організації тексту та лексичних засобів вираження комунікативної інтенції; розуміння прочитаного, аналіз і синтез отриманої інформації; уміння виокремлювати головну і другорядну інформацію; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів прочитаного тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;

– **лінгвокраїнознавча компетентність:** володіння фоновими знаннями про культуру країни, мова якої вивчається, про національно-культурні особливості соціальної і мовленнєвої поведінки носіїв мови: їх звичаїв, етикету, соціальних стереотипів, історії та культури, а також способів використання цих знань в процесі спілкування; володіння студентами особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування;

– **перекладацька компетентність:** володіння термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами німецької мови та уміння її застосовувати у процесі різних видів перекладу; сукупність компетентностей, необхідних фахівцю для здійснення мовного посередництва як в усній, так і в письмовій формі; здатність визначати текстуальні риси у різних сферах комунікації; обізнаність з тим, про що йдеться в конкретному тексті, у

конкретній ситуації мовлення; володіння комп'ютерними технологіями, володіння електронними словниками, вміння критично оцінювати знайдену інформацію; здатність мобілізувати компетенції, отримані зі своєї основної спеціальності і суміжних дисциплін, і успішно застосовувати їх в процесі перекладу професійно орієнтованих текстів;

– **літературознавча компетентність**: (глибокі знання та розуміння в галузі літературознавства): знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поезики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні.

- **літературознавчо-критична**: здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства.

4. Результати проходження практики

У результаті проходження педагогічної та філологічної практики студент повинен набути таких **знань та умінь**:

– знання та розуміння новітніх лінгвістичних і літературознавчих теорій та їх інтерпретацій;

– знання та розуміння основних лексичних, фразеологічних, фонетичних, словотворчих, морфологічних та синтаксичних норм сучасної німецької мови;

– знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, виявляти знання історичних ознак понять народності літератури, художнього образу; основних ознак силабо-тонічної системи віршування;

– розуміння зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу;

– знання та розуміння психолого-педагогічних основ навчального процесу у середніх закладах освіти;

- знання основних понять і категорій методики навчання іноземних мов і культур;
- знання сучасних підходів до формування в учнів іншомовної комунікативної компетентності;
- володіння інноваційними методичними технологіями навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах;
- знання форм, видів і способів контролю і оцінювання рівня сформованості мовних, мовленнєвих, соціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей;
- знання основних організаційних форм реалізації навчально-виховного процесу з навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах;
- знання основ планування навчально-виховного процесу з іноземною мовою у загальноосвітніх навчальних закладах;
- уміння застосовувати мовні знання на всіх рівнях сучасної німецької літературної мови з дотриманням стилістичних, лексичних, орфоепічних та граматичних норм та застосування мовленнєвих умінь у педагогічній практиці;
- вільне володіння іноземною мовою для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування;
- володіння педагогічною технікою, прийомами професійно-педагогічного самовдосконалення, культурою педагогічного спілкування;
- володіння практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу;
- вміння реалізовувати основні управлінські функції аналізу, організації, контролю, самоконтролю в процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної та виховної діяльності;
- уміння застосовувати мовні знання на всіх рівнях сучасної німецької літературної мови з дотриманням стилістичних, лексичних, орфоепічних та граматичних норм та застосування мовленнєвих умінь у педагогічній практиці;
- здатність вибудовувати прогностичні сценарії і моделі розвитку комунікативних і соціокультурних ситуацій у навчальному процесі;
- здатність складати різні види планів для організації процесу навчання іноземною мовою;
- здатність конструювати особистий освітній продукт;
- застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості формування в учнів іншомовної комунікативної компетентності;

- оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- цінувати різноманіття та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва;
- оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення, аргументуючи власну точку зору;
- вміння визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства;
- здатність здійснювати аналіз та інтерпретацію творів зарубіжних письменників, визначати жанрово-стилістичні особливості творів мовою оригіналу та суттєві ознаки їх перекладів українською мовою, висловлювати судження щодо зв'язків української та інших літератур;
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

(7 семестр, 90 год.)

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами діяльності
I. Початковий етап:	

1) участь у настановній конференції; ознайомлення із метою та завданнями практики;	2
2) вихід у школу та знайомство із керівництвом та вчителями;	2
3) вивчення змісту роботи вчителів німецької мови та класних керівників;	4
4) укладання студентами індивідуального плану студента-практиканта;	2
5) відвідування та аналіз уроків учителів німецької мови.	8
Разом:	18
II. Основний етап:	
1) відвідування та аналіз уроків учителів німецької мови, а також студентів-практикантів;	20
2) планування власних уроків, консультування із учителем;	20
3) виготовлення наочних посібників, роздавального дидактичного матеріалу;	4
4) відбір сучасних технологій навчання іноземних мов;	4
5) проведення власних уроків та здійснення їх аналізу;	2
6) перевірка зошитів учнів;	3
7) відвідування та аналіз позакласних заходів з німецької мови;	3
8) підготовка та проведення позакласних заходів з німецької мови;	3
9) вивчення наукової методичної літератури з метою удосконалення своєї роботи;	3
10) проведення досліджень з методики навчання німецької мови у школі.	3
Разом:	62
III. Завершальний етап:	
1) підготовка та проведення залікових уроків;	6
2) підготовка звітної документації;	

3) участь у заключній конференції.	2
	2
Разом:	10
Усього:	90

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації та проведення практики

Зміст навчальної роботи студента під час педагогічної практики складається з таких видів діяльності:

- ознайомлення із специфікою діяльності загальноосвітнього начального закладу (загальноосвітня школа, школа з поглибленим вивченням іноземної мови, ліцей, гімназія тощо);
- планування навчально-виховного процесу та проведення уроків і позакласних заходів німецькою мовою в початковій, основній школі та старшій (профільній) школі;
- відвідування та наступний аналіз уроків і позакласних заходів з німецької мови в початковій, основній школі та старшій (профільній) школі;
- участь у роботі методичного об'єднання вчителів іноземної мови, в семінарах студентів-практикантів, в підсумкових заходах з педагогічної практики.

Зміст позакласної роботи студента-практиканта з іноземної мови складається з таких компонентів:

- вивчення системи роботи вчителя іноземної мови, спрямованої на формування в учнів стійкого інтересу до іноземної мови;
- оволодіння вміннями виховання учнів на уроці засобами іноземної мови;
- опанування знань та вмінь з питань підготовки та проведення позакласної

роботи з іноземної мови: тижнів іноземної мови, бесід, конференцій, диспутів, вечорів, екскурсій; випуск радіо-газет, стіннівок іноземною мовою;

- організація клубів дружби з дітьми-носіями іноземної мови тощо.

Зміст дослідницької роботи студента-практиканта складається з таких компонентів:

- вивчення наукової літератури;

- узагальнення досвіду викладання іноземної мови у даному навчальному закладі;

- здійснення наукового спостереження, вивчення досвіду вчителів;

- проведення елементів експериментального дослідження за темами курсових або дипломних робіт.

6.2. Завдання для самостійної роботи студента та критерії її оцінювання

Самостійна робота з педагогічної практики виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з питань організації процесу формування іншомовної комунікативної компетентності учнів. Робота виконується індивідуально кожним студентом. Практикант ознайомлюється із підручниками та навчальними матеріалами до них, готує плани-конспекти уроків та унаочнення до них з урахуванням вікових особливостей учнів початкової, основної та старшої школи. Студент розробляє також позакласні заходи з іноземної мови та проводить їх закріплень за ним групі. Для організації науково-дослідницької роботи студентам пропонуються для опрацювання нижчезазначені теми. Завдання виконується у формі письмової доповіді та додається до звітної документації. За виконання завдання з науково-дослідницької роботи максимальна кількість балів – 6.

Завдання

1. Особливості навчання ІМ і культур у початковій та основній школі.

2. Організація навчального процесу з ІМ у сучасній школі.
3. Вимоги до рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності учнів початкової та основної школи.
4. Психофізіологічні особливості учнів початкової та основної школи.
5. Використання сучасних засобів навчання іноземної мови у початковій та основній школі.
6. Використання сучасних технологій формування іншомовної комунікативної компетентності учнів початкової та основної школи.
7. Комунікативна спрямованість уроку іноземної мови.
8. Вимоги до сучасного уроку іноземної мови.
9. Форми організації навчального процесу з іноземної мови у початковій та основній школі.
10. Форми проведення позакласної роботи з іноземної мови у початковій та основній школі.
11. Особливості навчання ІМ і культур у старшій профільній школі.
12. Вимоги до рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої профільної школи.
13. Психофізіологічні особливості учнів старшої школи.
14. Використання сучасних засобів навчання іноземної мови у старшій профільній школі.
15. Використання сучасних технологій формування іншомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи школи.
16. Комунікативна спрямованість уроку іноземної мови.
17. Вимоги до сучасного уроку іноземної мови.
18. Форми організації навчального процесу з іноземної мови у старшій школі.
19. Позакласна робота з іноземної мови у старшій профільній школі.
20. Організація самостійної роботи учнів старшої школи на уроці іноземної мови.
21. Використання прийомів інтенсивного навчання іноземної мови у старшій профільній школі, передбачені програмою.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студент-практикант зобов'язаний:

1. Брати участь у настановній та підсумковій конференціях, а також у нарадах з питань практики.
2. Працювати у школі не менше п'яти днів на тиждень.
3. Сумлінно виконувати завдання педагогічної практики.
4. Виявляти високу відповідальність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість та дисциплінованість.

5. Допомогати вчителю та класному керівникові у проведенні виховної та позакласної роботи серед учнів.
6. Виконувати правила внутрішнього розпорядку загальноосвітнього навчального закладу, розпорядження адміністрації школи та вчителів.
7. Звітувати про виконання програми педагогічної практики, подавши керівникові від Університету відповідну документацію.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від баз практики

Керівник практики від Університету зобов'язаний:

1. Брати участь у настановній та підсумковій конференціях, а також у нарадах з питань практики.
2. Здійснювати постійний контроль за роботою студентів у школі.
3. Проводити консультації для студентів з питань організації навчально-виховного процесу з іноземної мови у школі.
4. Допомогати студентам планувати уроки німецької мови із використанням сучасних технологій навчання.
5. Зорієнтовувати студентів у проведенні наукових досліджень.
6. Відвідувати та аналізувати уроки та позакласні заходи студентів.
7. Оцінювати роботу студентів та підводити підсумки педагогічної практики.

Керівники від баз практики зобов'язані:

1. Ознайомити студентів із планами роботи у різних класах відповідно до розподілу студентів.
2. Допомогати студентам у плануванні уроків та позакласних заходів з німецької мови.
3. Консультувати студентів у доборі засобів навчання та сучасних технологій.
4. Проводити психолого-педагогічний аналіз уроків студентів-практикантів.
5. Оцінювати роботу студентів та давати відгук.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Види діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість одиниць	Максим. кільк. балів
1. Участь у настановчій конференції	Щод-ник	1	1	1
2. Відвідування уроків учителів іноземної мови – не менше 8 (за підписом керівника, відповідального вчителя тощо) та здійснення аналізу уроків	Щод-ник	1	8	8
3. Проведення 7 уроків за 2 тижні основного етапу практики.	Плани-консп. уроків	5	7	35
4. Проведення позакласного заходу з іноземної мови.	Сценарій позакл. заходу	5	1	5
5. Взаємовідвідування уроків (не менше 2 уроків) та здійснення аналізу цих уроків.	Аналіз уроків	1	2	2
6. Проведення науково-дослідницької роботи.	Доповідь	6	1	6
6. Звітна документація	Пакет док.	2	1	2
7. Участь у звітній конференції		1	1	1
Разом:				60

Максимальна кількість балів: 60
Розрахунок коефіцієнта: 0,6

**Максимальна кількість балів за педагогічну практику – 60 балів.
Розрахунок коефіцієнта: 0,6.**

7.2. Перелік звітної документації

1. Індивідуальний план студента, що ґрунтується на послідовному виконанні основних етапів практики і вимогах до неї.
2. Щоденник практики, в якому зафіксовано всі види виконаних практикантом робіт (за особистим підписом):
 - відвідані уроки учителів іноземної мови – **не менше 10** (за підписом керівника, відповідального вчителя тощо);
 - проведений позакласний захід з іноземної мови;
 - **12 проведених уроків за 12 тижнів практики;**
 - взаємовідвідування уроків (**не менше 5 уроків**).
3. Розгорнуті плани-конспекти **12 уроків** (10 пробних, 2 залікових) з наочним матеріалом, підписані вчителем і керівником практики.
4. Самоаналіз 1 проведеного уроку.
5. Розгорнутий план-конспект позакласного виховного заходу з іноземної мови.
6. Аналіз **2-х відвіданих уроків**.
7. Доповідь з науково-дослідницької роботи.
8. Звіт про проходження практики за особистим підписом студента.

7.3. Вимоги до звіту про практику

У звіті студента-практиканта мають бути розкриті такі пункти:

1. Кількісні результати педагогічної практики:
 - кількість відвіданих уроків учителів;

- кількість відвіданих уроків практикантів;
- кількість проведених уроків;
- кількість відвіданих виховних заходів;
- кількість проведених виховних заходів;
- кількість відвіданих позакласних заходів з іноземної мови;
- кількість проведених позакласних заходів з іноземної мови.

2. Початковий етап педагогічної практики.

3. Навчально-виховна робота.

4. Проведення позакласної роботи з іноземної мови.

5. Проведення виховної роботи з учнями.

6. Науково-дослідна робота.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється за результатами усіх видів діяльності студента під час педагогічної практики та якості звітної документації у формі заліку шляхом підрахунку загальної кількості балів за усі види робіт з урахуванням коефіцієнту (*max 60*).

Критерії оцінювання проведених студентом уроків

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність розгорнутого плану-конспекту уроку та його дотримання	4
2.	Змістовність, чіткість, мовна правильність проведення уроку	1
3.	Наявність самостійно розробленого роздаткового	2

	матеріалу та унаочнення	
4.	Залучення всіх учнів до активної роботи на уроці	1
	Разом	8

Критерії оцінювання проведеного студентом позакласного заходу

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність розгорнутого плану-конспекту заходу та його дотримання	3
2.	Змістовність, чіткість, мовна правильність проведення заходу та наявність самостійно розробленого унаочнення	1
3.	Залучення всіх учнів до активної участі у заході	1
	Разом	5

Критерії оцінювання науково-дослідницької роботи під час педагогічної практики

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність плану доповіді та його дотримання	2

2.	Змістовність, чіткість, мовна правильність доповіді	2
3.	Наявність ілюстративного матеріалу	2
4.	Посилання у тексті доповіді на авторів, роботи яких цитуються	2
	Разом	8

МОДУЛЬ 2. ФІЛОЛОГІЧНА (ПЕРЕКЛАДАЦЬКА) ПРАКТИКА

(8 семестр, 45 год.)

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами діяльності
I. Початковий етап:	
1) участь у настановній конференції; ознайомлення із метою та завданнями перекладацької практики, вимогами до оформлення звітної документації; знайомство з керівником практики;	2
2) затвердження графіка консультацій з керівником; знайомство з керівником практики від базової установи; ознайомлення зі статутом базової установи; знайомство з провідними перекладачами базової установи та їх діяльністю; укладання індивідуального плану практики;	4

3) ознайомлення з методами перекладу, які використовують перекладачі базової установи; спостереження за їх роботою; вивчення специфіки діяльності базової установи;	6
4) вивчення матеріалів, які перекладаються в рамках діяльності базової установи; знайомство з матеріалами аналогічної тематики державною мовою; отримання завдання для перекладу від керівника базової установи;	4
5) відвідування консультацій керівника практики.	2
Разом:	18
II. Основний етап:	
1) Виконання письмових перекладів спеціалізованих текстів відповідно до діяльності базової установи, отриманих від керівника практики;	5
2) складання словника спеціальних термінів; виконання пробного перекладу для перевірки керівником за визначеною формою (текст оригіналу/текст перекладу);	4
3) відвідування консультацій керівника практики від кафедри германської філології;	2
4) звітування про виконання перекладу (матеріал здається на перевірку керівнику практики від кафедри і повертається з зауваженнями та рекомендаціями щодо коректності перекладу);	2
5) складання словника спеціальних термінів з коментарями відповідно до галузі діяльності базової установи;	4
6) підготовка остаточного варіанту перекладу.	5
Разом:	22
III. Завершальний етап:	
1)) укладання звітної документації (звіт про проходження філологічної практики, щоденник практики, словник спеціалізованих термінів, результати перекладацької діяльності за формою текст оригіналу/текст перекладу);	2
2) підготовка до складання заліку;	1
3) участь у заключній конференції.	2

	Разом:	5
	Усього:	45

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації та проведення практики

Зміст роботи студента під час філологічної практики складається з таких видів діяльності:

- ознайомлення із специфікою діяльності під час проходження навчальної філологічної практики;
- планування своєї власної діяльності під час проходження навчальної філологічної практики; укладання індивідуального плану;
- відвідування перекладацьких бюро та перекладацьких відділів підприємств для ознайомлення з діяльністю перекладача в умовах реального існування;
- знайомство з провідними перекладачами та їх методами перекладу; спостереження за роботою перекладачів; вивчення специфіки діяльності установ, які відвідуються;
- вивчення матеріалів, які перекладаються в рамках діяльності даної установи; знайомство з матеріалами аналогічної тематики державною мовою;
- отримання завдання для перекладу від керівника базової установи (кафедри);
- укладання словника спеціальних термінів; виконання пробного перекладу для перевірки керівником за визначеною формою (текст оригіналу/текст перекладу);
- виконання письмового перекладу окремих частин різнотипних спеціалізованих текстів (економічних, юридичних, науково-технічних і т.п.), отриманих від керівника практики;

- відвідування консультацій керівника практики;
- складання звітної документації (звіт про проходження перекладацької практики, щоденник практики, словник спеціалізованих термінів, результати перекладацької діяльності за формою текст оригіналу/текст перекладу);
- підготовка до складання заліку; підготовка до участі у підсумковій конференції (поділитися враженнями про практику, висловити зауваження та побажання щодо організації та проведення навчальної філологічної практики).

6.2. Завдання для самостійної роботи студента та критерії її оцінювання

Самостійна робота з філологічної практики виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань з теорії перекладу та удосконалення перекладацької компетентності. Робота виконується індивідуально кожним студентом. Практикант ознайомлюється із вимогами щодо самостійної роботи під час виконання завдань. За виконання завдання із самостійної роботи максимальна кількість балів – 4.

Завдання

1. Спостереження за роботою перекладачів, визначення методів їхньої роботи (з описом у щоденнику).
2. Вивчення специфіки діяльності установ, у яких організована практика.
3. Ознайомлення із особливостями перекладу фахових текстів.
3. Вивчення матеріалів для здійснення перекладу.
4. Укладання термінологічного словника до тексту-оригіналу.
5. Підготовка пробного тексту-перекладу.
6. Написання остаточного варіанту тексту-перекладу.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студент-практикант зобов'язаний:

1. Брати участь у настановній та підсумковій конференціях, а також у нарадах з питань практики.
2. Працювати пів час безперервної практики систематично.

3. Сумлінно виконувати завдання філологічної практики.
4. Виявляти високу відповідальність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість та дисциплінованість.
5. Вчасно надавати керівникові практики виконані завдання у міжзвітний період.
6. Дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки та внутрішнього розпорядку базової установи.
7. Звітувати про виконання програми філологічної практики у визначений термін, подавши керівникові від Університету відповідну документацію.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від баз практики

Керівник практики від Університету зобов'язаний:

1. Брати участь у настановній та підсумковій конференціях, а також у нарадах з питань практики.
2. Провести інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки.
3. Здійснювати постійний контроль за роботою студентів.
4. Проводити консультації для студентів з питань філологічної практики.
5. Допомогати студентам укладати словники спеціальних термінів та робити переклад визначених текстів.
6. Аналізувати діяльність студентів під час практики та робити висновки.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Види діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість одиниць	Максим. кільк. балів

1.Участь у настановчій конференції	Щод-ник	1	1	1
2. Спостереження за роботою перекладачів, ознайомлення із методами роботи фахівців	Щод-ник	1	4	4
3. Укладання термінологічного словника	Словник	8	1	8
4. Переклад фахового тексту	Текст у письм. формі	20	1	20
5.Виконання самостійної роботи	Письм. Звіт	4	1	4
6. Звітна документація	Пакет док.	2	1	2
7.Участь у звітній конференції		1	1	1
			Разом:	40
Максимальна кількість балів: 40				
Розрахунок коефіцієнта: 0,4				

**Максимальна кількість балів за філологічну практику – 40 балів.
Розрахунок коефіцієнта: 0,4.**

7.2. Перелік звітної документації

1. Індивідуальний план студента, що ґрунтується на послідовному виконанні основних етапів практики і вимогах до неї.
2. Щоденник філологічної (перекладацької) практики (з підписом керівника практики). У щоденнику необхідно заповнити всі графи (потижнева робота студента-практиканта), скласти відгуки про роботу студента практиканта (керівник від кафедри).
3. Словник, який включає щонайменше 200 спеціалізованих термінів відповідно до галузі діяльності базової установи.
4. Переклад спеціалізованих текстів (20 000 друкованих знаків) на аркушах А-4 (шрифт – New Times Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – одинарний, кількість рядків на сторінці – 44 – 46). Усі окремі оригінальні тести повинні мати бібліографічний опис, у разі використання матеріалів з Інтернету – повну електронну адресу. Переклад рекомендується оформити у такий спосіб (без виділення рамок таблиці):

Текст оригіналу	Текст перекладу
-----------------	-----------------

1. Звіт з філологічної (перекладацької) практики.

7.3. Вимоги до звіту про практику

У звіті студента-практиканта мають бути розкриті такі пункти:

1. Початок практики та ознайомлення з документами перекладу установи бази практики (перелік документів).
2. Опис методів роботи фахівців з перекладу (за результатами спостережень).
3. Здійснення перекладу фахового тексту (характеристика тексту).
4. Укладання термінологічного словника (обсяг, фахова спрямованість).
5. Виконання індивідуального завдання.
6. Пропозиції щодо поліпшення організації практики.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється за результатами усіх видів діяльності студента під час філологічної (перекладацької) практики та якості звітної документації у формі заліку шляхом підрахунку загальної кількості балів за усі види робіт з урахуванням коефіцієнту (**max 40**).

Критерії оцінювання якості перекладу текстів

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно перекладач зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно цей зміст викладено у похідному тексті; відсутність помилок у передачі немовної інформації (цифри, графіки, тощо); наявність всього фактичного матеріалу (відсутність пропусків і скорочень).	10
2.	Дотримання перекладачем відповідного стилю – у тексті перекладу стильові особливості та загальний тон викладення матеріалу повинен відповідати особливостям даного стилю у тексті перекладу, тобто врахування відмінностей науково-технічного, публіцистичного та інших стилів у мовах оригіналу і перекладу.	5
3.	Лексична та граматична правильність тексту перекладу – врахування лексичних та граматичних помилок у тексті перекладу.	5
	Разом	20

Критерії оцінювання якості укладеного термінологічного словника

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обсяг словника, достатній для здійснення відповідного перекладу	4
2.	Дотримання перекладачем відповідних вимог до укладання словників	4
	Разом	8

7.5. Шкала відповідності оцінок

Максимальна кількість балів за педагогічну та філологічну практики – 100 балів (60 балів – педагогічна, 40 балів – філологічна). Розрахунок коефіцієнта: 1,00.

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною системою	Значення оцінки
А	100-90	Відмінно – відмінний рівень знань, навичок та умінь в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
В	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань, навичок та умінь в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками суттєвих (грубих) помилок

C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань, навичок та умінь в межах обов’язкового матеріалу з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно- посередній рівень знань, навичок та умінь із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань, навичок та умінь
F, FX	0-59	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань, навичок та умінь, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

Педагогічна практика

Основна література

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред.. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник для студентів вищих закладів освіти // Під ред. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
3. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник/Л.С, Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. – К.:ВЦ «Академія», 2010. – 328с.

4. Методика навчання іноземних мов: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб.і доп. – К.: Знання, 2011. – 206 с.
5. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: Учебник / Гез Н.И., Ляховицкий М.В., Миролубов А.А. и др. – М.: Высш. школа, 1982, - 373 с.
6. Практикум з навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах : навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за редакцією Ніколаєвої С.Ю. – Ірпінь : Видавець Романенко Л.Л., 2016. – 398 с.
7. Демьяненко М.Я., Кислая С.В., Лазаренко К.А. Основы общей методики обучения иностранным языкам. - К.: Вища школа, 1976. – 257 с.
8. TEFL reader: Хрестоматія з методики навчання англійської мови: Навчальний посібник для студентів філологічного факультету спеціальності “Педагогіка і методика середньої освіти. Англійська мова та зарубіжна література” / Уклад. Ольшанський Д.В. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2004

Додаткова література

1. Зимняя И.А. Психология обучения иностранным языкам в школе. - М.: Просвещение, 1991. – 220 с.
2. Беляев Б.В. Очерки по психологии обучения иностранным языкам. - М.: Просвещение. 1966. – 227 с.
3. Бухбиндер В.А., Китайгородська Г.А. Методика интенсивного обучения иностранным языкам. - К.: Вища школа. 1988. – 343 с.
4. Климентенко А.Д. Содержание обучения ИЯ в средней школе // Под ред. А.Д. Климентенко. - М. : Педагогика, 1984. – 140 с.
5. Клычникова З.И. Психологические особенности обучения чтению на иностранном языке. - М. : Просвещение, 1983. – 197 с.
6. Пассов Ю.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. - М.: Просвещение. 1991. – 222 с.
7. Пассов Е.И. Основы методики обучения иностранным языкам. - М.: Русский язык. 1977. – 216 с.
8. Редько В.Г. Засоби формування комунікативної компетенції у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика: монографія/Валерій Редько. – К.:Генеза, 2012. – 224 с.
9. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Словарь методических терминов (теория и практика преподавания языков) / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин . – СПб: «Златоуст», 1999. – 472с.
10. Бим И. Л. Профильное обучение иностранным языкам на старшей ступени общеобразовательной школы. Проблемы и перспективы / И. Л Бим. – М.: Просвещение, 2007. – 211 с.

11. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / перекл. з англ.; наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273с.

12. Зеня Л.Я. Навчання іноземних мов у старшій профільній школі:

Лекційно-практичний курс: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Горлівка: Видавництво КДПШМ. 2008. – 340с.

13. Пометун О. І. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти / О.І. Пометун // Рідна школа. – 2005. - № 1. – С. 65-69.

Філологічна практика

Основна література

1. Брандес М.П. Стил ь и перевод (на материале немецкого языка). – М.: ВШ, 1988. – 127 с.
2. Вейзе А.А., Чиркова Н.В. Реферирование технических текстов. – Минск, 1983.
3. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. – Л.: ЛДУ, 1983. – 176 с.
4. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів – Вінниця, Нова книга, 2006. – 529 с.
5. Ковганюк С. Практика перекладу. – Харків: Наука, 1989. – 219 с.
6. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – К., 1986.

Додаткова література

1. Артемчук Г. І. Порівняльна типологія німецької і української мов. Київ, 1988. – 24 с.
2. Левицкий А.Э., Славова Л.Л. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков. - Издательство: Освита Украины, 2009.– 355 с.
3. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов.
4. Lavrinenko G. J. Versuch einer kontrastiven Lexikologie (Deutsch-Ukrainisch) / G. J. Lavrinenko, O. J. Lavrinenko = Лавриненко Г. Я. Вступ до порівняльної лексикології німецької та української мов (Текст): навч. посіб. /Г. Я. Лавриненко, О. Л. Лавриненко. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 176 с.
5. Duden - Das Stilwörterbuch: Dudenverlag, 2010.
6. Fleischer, Wolfgang / Michel, Georg / Starke, Günter. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. - 2. Auflage. – Frankfurt am Main, 1996. - 341 S.
7. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / Thea Schippan. - 2. unveränd. Aufl. - Tübingen : Niemeyer, 2002.

9. Додаткові ресурси

1. Державна національна програма “Освіта”. Україна ХХІ століття. – К.: Райдуга, 1994. – 61 с.
2. Державний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта)/ керівн. Автор. колектив С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 1998. – 32 с.
3. Іноземні мови : Науково-методичний журнал . – Київ.
4. Іноземні мови у школі у школах України . Науково-методичний журнал . – Київ.

Інтернет-джерела

2. Das Wörterbuch Duden online. – [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.duden.de/woerterbuch>
3. Institut für deutsche Sprache. – <http://www.ids-mannheim.de>.
4. Deutsches Wörterbuch von Jacob und Wilhelm Grimm. - <http://Grimm.ADW-Goettingen.gwdg.de/>.